

Istranca Dağları ve Çevresinin Kırsal Turizm Potansiyeli ve Alternatif Turizm Çeşitlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma

Aydın Ünal*
Gülay Çakır**
Ali Çakır**
Gülsen Çiftçi**

* Kırklareli Üniversitesi, Pınarhisar Meslek Yüksekokulu, 39300, Pınarhisar, Kırklareli
** Namık Kemal Üniversitesi, Malkara Meslek Yüksekokulu, 59300, Malkara, Tekirdağ

Özet

Son yıllarda kitle turizm hareketliliği içerisinde yer alan insanların tüketim taleplerinde meydana gelen değişim turizm sektöründeki ürün çeşitliliğinin artmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda da klasik turizm ürünü olarak adlandırılan deniz, kum ve güneş üçlemesine alternatif turizm türleri ortaya çıkmıştır. Alternatif turizm türlerinden biri olan kırsal turizm de tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de giderek önem kazanmaktadır. Hem kırsal yerleşmelerle iç içe hem de doğal kaynaklara dayalı bir turizm türü olan kırsal turizm, birçok olumlu etkilerinden dolayı turizm açısından gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde, var olan turizm türlerinin alternatifi ya da tamamlayıcısı olarak önemi her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Kırsal turizme yönelik faaliyetlerin sayısı gün geçtikçe daha da artmaktadır.

Bu kapsamda, Istranca Dağları ve çevresi alternatif turizm türlerinden biri olan kırsal turizm potansiyelini bünyesinde barındırmaktadır. Bu çalışmada da, Istranca Dağları ve çevresinin kırsal turizm potansiyeli ortaya konularak, yörede yapılabilecek diğer alternatif turizm çeşitlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal turizm, Alternatif Turizm, Istranca Dağları.

A Research on the Determination of Rural Tourism Potential of the Strandja Mountains and the surrounding area and Determination of Varieties and Alternative Tourism

Abstract

In recent years, consumer demand for mass tourism, the change in the mobility of people involved in the tourism industry has led to an increase in product variety. As a result, the so-called "classic tourism" products of sea, sand and sun triad alternative types of tourism have emerged. Rural Tourism, one type of alternative tourism, which is becoming increasingly important in our country, as well as all over the world. Rural tourism and rural areas as well as based on the type of tourism based on natural resources. In many developed and developing countries in terms of tourism because of the positive impacts of the existing alternative or as a complement to the importance of tourism types can be better understood with each passing day. Number of activities for rural tourism is increasing day by day.

In this context, the Strandja Mountains and the surrounding area one of the types of alternative tourism, this incorporates the potential for rural tourism. In this study, the potential for rural tourism in Strandja Mountains and the environment are exposed and can be done in the region aimed to determine other types of alternative tourism.

Key Words: Rural Tourism, Alternative Tourism, Strandja Mountains.

1. Giriş

Dünyada "Endüstri Devrimi" ile başlayan ve 21. yy. ile birlikte zirveye çıkan teknolojik, bilimsel ve endüstriyel gelişmeler turizm çeşitleri, uygulama şekilleri, vb. üzerinde de kapsamlı değişikliklere neden olmuştur. Turizm sektöründe meydana gelen bu değişimler hem niteliksel anlamda hem de niceliksel anlamda meydana gelmiştir. Bu değişim sonucunda alternatif turizm türleri ortaya çıkmıştır. Kırsal turizm de bu çerçevede farkına varılan ve gelişmeye başlayan bir turizm türü olmuştur (Özkan, 2007: 81).

Aşırı kentleşme, sanayi alanlarının yaşam alanlarının içerisine dâhil olması, doğanın farklı sebeplerle tahrip edilmesi, gıda ürünlerinde fabrikasyonun artması, insanın doğası gereği tabiata olan düşkünlüğü, vb. nedenlerle insanlar tekrardan doğaya dönme ve doğal yaşama istekleri gün yüzüne çıkmıştır. Bu da kırsal turizm kavramının ortaya çıkmasına ve irdelenmesine neden olmuştur (Aydın, 2012: 39).

Aktif tatillere ve özel ilgi turlarına katılma eğiliminin yaygınlaşması, kentsel yaşamdan kaçma isteği, deniz kıyılarındaki dejenerasyon, kırsal alanlarda rekreasyonel faaliyetlerin çokluğu, çevre bilincinin artması ve kırsal turizmin daha ucuza mal olması kırsal turizmin yaygınlık kazanmasını tetiklemiştir (Yılmaz ve Gürol, 2012: 24).

Soykan'a (1999) göre; kırsal turizm; kırsal kültür, doğa ve tarımı bir araya getiren ve diğer turizm türleriyle de bağlantılı olan bir turizm türüdür. Bu nedenlerden dolayı ve uygulama

alanının ağırlıklı olarak doğal çevre olmasından dolayı insanlar tatil amacıyla kırsal alanlara yönelmektedirler.

Dünya Turizm Örgütü'nün tanımına göre kırsal turizm, yalnızca tarımı ve çiftlik turizmiyle sınırlı olmayıp kırsal alandaki tüm faaliyetleri kapsayan bir turizm türüdür (aktaran; Avcıkurt ve Köroğlu, 2008: 63).

Avrupa Birliği çalışmalarında ise kırsal turizm; "amacı tarımsal ya da yerel değerlerle iç içe bulunarak hoşça zaman geçirmek olan turistlere, beklentileri doğrultusunda, konaklama, yiyecek-içecek ve diğer hizmetleri veren küçük ölçekli işletmelerin yer aldığı küçük yerleşimlerde gerçekleştirilen faaliyetler bütünüdür" şeklinde tanımlanmaktadır (Ahipaşaoğlu ve Çeltik, 2006: 12).

Kırsal turizmin dört bileşeni bulunmaktadır. Bunlar;

- ❖ Kırsal Alanlar (Dağlar, Göller, Nehirler, Ormanlar, Doğa Manzaraları),
- ❖ Kırsal Yaşam (El Sanatları, Yerel Etkinlikler, Beslenme, Agriturizm, Geleneksel Müzik),
- ❖ Kırsal Miras (Endüstriyel (çağdaş) Mimari, Tarih Öncesi Miras, Kaleler, Kiliseler, Köyler),
- ❖ Kırsal Etkinlikler (Bisiklete Binme, Balık Tutma, At Binme, Avcılık, Yürüyüş) kırsal turizm bileşenlerini oluşturmaktadır (Soykan, 2006: 73).

Kırsal turizm faaliyetleri her mevsim yapılabilir. Sezonsallık sorunu yoktur. Kırsal turizmde turizmin coğrafi dağılım sorunu da yaşanmamaktadır çünkü kırsal turizm her alanda yapılabilmektedir. Kırsal turizmin diğer turizm

türleriyle entegrasyonu kolaydır. Kırsal turizme katılan turist ve ziyaretçilerin beklenti ve istekleri de diğer turizm türlerine katılan turist ve ziyaretçilerin istek ve beklentilerinden oldukça farklıdır. Yani kırsal turizmde katılımcı profili farklıdır. Kırsal turizmde ürün çeşitlendirme ve rekreasyonel faaliyetlerin sayısını artırma kolaydır. Kırsal turizm doğal çevrenin ve kültürel mirasın korunmasına katkı sağlar. Kırsal turizm ülkenin bütünsel anlamda tanıtımına katkı sağlar. Turizmin sürdürülebilirliği açısından pozitif katkı sağlamaktadır (Soykan, 2003: 1-11).

2. Çalışma Alanı

Çalışma alanı olarak seçilen Istranca (Yıldız) Dağları, Bulgaristan'da "Strandja", Türkiye'de "Istranca" veya "Yıldız" Dağları olarak anılmaktadır. Istranca Dağı, Bulgaristan'ın güneydoğusu ile Türkiye'nin Avrupa kesimi arasında 70 km uzanmaktadır. Bir bölümü Türkiye, bir bölümü de Bulgaristan sınırları içinde kalan Istranca Dağları'nın Türkiye tarafında kalan kısmı Karadeniz kıyı bölgesini içine alacak şekilde 197.000 ha.'lık bir alanı kaplamaktadır. En yüksek tepesi 1031 metre ile Türkiye tarafında bulunan Mahya Dağı'dır. Burası aynı zamanda Türkiye'nin Avrupa kesimindeki en yüksek noktasıdır (Yıldız Dağları Biyosferi Kitapçığı, 2010: 2).

Uluslararası düzeyde Istranca Dağları, Avrupa doğal mirasının korunması açısından Orta ve Doğu Avrupa'daki 5 en önemli alanlardan biri olarak tanımlanmıştır. Alan, Bulgaristan Strandja Tabiat Parkı'ndan itibaren bir kemer şeklinde sürekli vejetasyona sahip baskın orman formu ile kaplıdır (Yenilmez Arpa, 2009:7).

3. Çalışma Alanının Kırsal Turizm Değerleri

3.1. Doğal Değerler

3.1.1. Ormanlar

Istranca Dağları'nın Karadeniz'e bakan yamaçları sık bir orman örtüsü ile kaplıdır. Bu ormanlar, kıydan başlayarak dağların yamaçları boyunca 1000 metreye kadar yükselir. Buradaki ağaçlar geniş yapraklı olup, kış mevsiminde yapraklarını dökerler. Kayın ormanları, Istranca Dağları'nın genel doğrultusu olan Kuzeybatı-Güneydoğu istikametinde Bulgaristan sınırı yakınlarına ve İğneada'nın güneyinde yer alan Panayır Deresi Havzası'na kadar devamlı bir şerit halinde gelişmektedir (Anonim, 2000).

Vadilerin denize yakın kesimlerinde meşe ormanları içinde azda olsa dişbudak, karaağaç, kızılbaş, gürgen, söğüt, ıhlamur, ceviz, kayın, akağaç, kavak gibi türler bulunmaktadır. Demirköy platosunda ormanlık alanlar genellikle iğne yapraklıdır (Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012a).

Kastros Koyu'nun batı kesiminde Trakya'daki tek karaçam ormanı bulunmaktadır. Tabiatı koruma alanı ilan edilen Saka Gölü Longozu dişbudak, saplı meşe, kızılbaş ağaçlarının dışında zengin bir floraya sahiptir (Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012a).

İğneada ve çevresi ülkemizde birbiriyle ekolojik olarak bağlı ekosistemler zincirini oluşturan ender yerlerden biridir. Dolayısıyla alanı besleyen su kaynakları ile ilişkili olan bu ekosistemlerden birisi çevre şartlarından olumsuz şekilde etkilenirse, diğer ekosistemlerde etkilenecektir. Alan, akarsu, tatlı ve tuzlu su gölleri, kıyı kumulları, tatlı ve hafif tuzlu bataklıklar, longoz ormanları ve yaprak döken karışık oldukça boylu ağaç türlerinden oluşan orman vejetasyon tiplerini bünyesinde barındırır.

Kıyı kumulları, longoz ormanları ile birlikte İğneada'nın en hassas ekosistemlerini oluştururlar. Alan içerisindeki kıyı kumulları, çevre şartlarından fazlaca etkilenmeden ve bozulmadan günümüze kadar gelebilmiş nadir ekosistemlerimizdendir. İğneada ve çevresinde bilinen, Türkiye'nin kuzeybatısı ve Bulgaristan'a endemik veya nadir bitkilerin büyük bir kısmı, kumulları üzerinde yaşamını sürdürmektedir (Güler, 2007:2).

İğneada'nın doğusunda ve güneyinde, kıyı kordonları ile ağızları tıkanarak göl ve bataklık haline dönüşmüş saz ve bataklık bitkileri görülür. Bu saha dahilinde nemli alüvyal tabanları kaplayan ve 'Longoz' denilen orman topluluğu vardır (Anonim, 2000: 18). Longoz ormanında arazi oldukça düz olup, eğim yok denecek kadar azdır. Longoz orman bitki topluluğu, sık sayılabilecek yüksek bir orman formasyonundadır. Avrupa'nın güneydoğusuna özgü bu dişbudak-meşe-kızılbaş orman tipinin en sulak bölümlerinde kızılbaş ve dişbudak, nispeten daha kuru bölümlerde ise saplı meşe başta olmak üzere çeşitli meşe türleri baskındır. Buna ek olarak tırmanıcı bitki türleri ormanın en belirgin özelliğidir. Longoz ormanlarının haricinde kalan bölgede daha çok yaprak döken karışık orman örtüsü bulunur ve bu ormanlar floristik kompozisyon itibarıyla longoz ormanlarına büyük oranda benzerlik gösterirler. Daha çok karışık meşe türlerinin oluşturduğu bu vejetasyon tipinde meşe toplulukları hakimdir (Güler, 2007:5).

İğneada Longoz Ormanları'nda çok çeşitli mantarlar bulunmaktadır. Bu mantarlar, yenen ve ihracat değeri olan mantarlar, yenen mantarlar, yenmeyen ve şüpheli mantarlar, zehirli mantarlar ve öldürücü mantarlar olmak üzere çeşitli gruplara ayrılmaktadır.

İğneada Longoz Ormanları'nda gerekli düzenlemeler yapıldığı takdirde gelen ziyaretçiler trekking, orienteering, bisiklet ve mantar toplama aktivitelerini yapabilir.

3.1.2. Flora

3.1.2.1. Longoz Bitkileri

İğneada Longoz Ormanları, Istranca Dağları'ndan Karadeniz'e doğru akan derelerin beslediği Erikli, Mert ve Saka göllerinin, önlerinde bulunan kumul nedeniyle ilkbaharda fazla gelen sularla şişerek geriye doğru taşması ve düz araziye kaplaması sonucunda oluşmuştur. Kış ve ilkbahar aylarında tamamen sularla kaplı olan, yaz ve sonbahar aylarında ise suyu çekilen bu ormanlar, oldukça boylu (8-15 metre) karışık orman ağaçlarından oluşan bir floristik kompozisyona sahiptir. Bu karışık ormanları; dişbudak, kayın, saplı meşe, sapsız meşe, ova akçaağacı, çınar yapraklı akçaağaç, üvez, ıhlamur, kızılbaş, mürver, kızılçak, karaağaç ve gürgen gibi ağaçlar oluşturur. Zengin bir orman altı florasına sahip olan bu ormanlar, alüvyal toprakların mikro-organizma faaliyetinin yoğunluğu nedeniyle çevresine göre daha sıcak olup burada yetişen ağaçlar ve diğer bitkiler daha erken vejetasyona başlarlar. Bu ormanların mevcut durumlarını korumaları yüksek taban su seviyesine bağlıdır. Gerek Avrupa'da gerekse Türkiye'de nadir bulunan bu ormanların habitatlarının korunması büyük önem arz etmektedir (Anonim, 2009b:1-3).

3.1.2.2. Soğanlı Bitkiler

Alanda çok sayıda bulunan soğanlı bitkiler, ilkbahar ve sonbahar olmak üzere iki farklı mevsimde çiçek açarlar. Bu bitkiler arasında alanda en çok rastlanan; siklemen ve iki yapraklı ada soğanıdır. Mavi bataklık süseni ve kardelen daha çok orman içi açıklıklarda bulunurken, orkide türleri ve ters

lale ise orman altında sıkça görülür. Longoz ormanlarında suyun bol olduğu kesimlerde ise göl soğanlarını öbekler halinde görebilmek mümkündür (Anonim, 2009b:5-6).

3.1.2.3. Kumul Bitkileri

Longoz ormanlarını çevreleyen göl ve bataklık alanlarıyla deniz arasında bir şerit oluşturan kıyı kumulları, önemli bir bitki alanıdır. Uzunluğu 18 km'yi bulan bu sahil şeridi en fazla genişliğe, Mert Gölü'nün doğusundan Panayır İskelesi'ne kadar olan bölümde ulaşır. Bugüne kadar yapılan araştırmalarda İğneada kumullarında 46 bitki türü tespit edilmiştir. Bu bitkilerden Karadeniz Salkımı, Peygamber Çiçeği ve Crepis Macropus Avrupa'da yalnızca Trakya'nın Karadeniz sahillerinde görülen endemik bitkilerdir. Alanda yayılış gösteren Kum İncisi, Peygamber Çiçeği, Akyumak ve Kum Zambağı ise Bern Sözleşmesi ile koruma altına alınan nadir bitkilerdir (Anonim, 2009b:8-9).

Kıyı kumullarının gerisinde, kıyı kumulu-bataklık geçiş zonunda ise Aliç, Adi Kızılcık, Dağ Karaağacı, Akçakesme, Saplı Meşe, Karaçlı, Kuşkonmaz gibi bitkiler yayılış gösterir ve denizden karaya doğru esen rüzgarların kumu içeri taşımaya izin vermeyen bir yükselti oluştururlar (Anonim, 2009b:10).

3.1.2.4. Sulak Alan Bitkileri

İğneada'da yer alan göller ve çevresindeki diğer sulak alanlar birçok su bitkisi türünün yaşam alanıdır. Göl içlerinde su derinliğinin 50-100 cm olduğu alanlarda yayılış gösteren ve yer yer örtüşü %100'ü bulan bitki topluluğunun baskın türleri Schoenoplectus lacustris, Phragmites australis, Thypha domingensis ve T. Angustifolia'dır. Floristik kompozisyonu daha zengin olan taban suyu yüksek yarı tuzlu bataklık alanlarda Bolboschoenus maritimus, Juncus heldreichanus, Sparganium erectum, Atriplex patula, Leucojum aestivum (göl zambağı), Limonium gmelinli, Cirsium creticum, Polypogon viridis gibi bitkiler yayılış gösterir.

Hamam ve Pedina gölleri etrafındaki tatlısu bataklıkları ise, Türkiye'de örneğine çok az rastlanan Avrupa-Sibirya tatlısu florasını içermesi açısından oldukça önemlidir. Bu bataklıklarda görülen tehdit altındaki göl kestanesi ve nilüfer toplulukları yüksek su kalitesinin göstergesi olarak kabul edilir. Dere kenarlarındaki doğal setler boyunca yayılış gösteren kumlu mera toplulukları arasında, Türkiye için yeni bir tür olan Logfia minima ve nadir görülen bazı Trifolium türlerine rastlanır (Anonim, 2009b:12-14).

Bölge hem sahip olduğu subasar (longoz) ormanları hem de nadir ve endemik bitki türleri sayesinde botanik turizmine ilgi duyan ekoturistlerin büyük ilgisini çekebilecek potansiyele sahiptir.

3.1.3. Fauna

3.1.3.1. Balıklar

İğneada'nın lagün, göl ve dere gibi farklı sulak alanlarında bilinen 30 balık türü yaşamaktadır. Bu balık türlerinden 8'i Bern Sözleşmesinde "korunması gereken tür" ilan edilmiştir. Bunlar; Dere Hamsisi (Chalcalburnus chalcoides). Deniz İğnesi (Syngnathus abaster), Tatlısu Kaya Balığı (Neogobius fluviatilis), Kurt Balığı (Aspius aspius), Noktalı İnci Balığı (Alburnoides bipunctatus), Acı Balık (Rhodeus amarus), Taş Yiyen Balık (Cobitis taenia) ve Kababurun Balığı'dır (Chondrostoma nasus). Balık çeşitliliğinin en fazla olduğu Mert, Erikli ve Saka lagün gölleri, üreme, beslenme ve korunma amacıyla denizden tatlı suya veya tatlı sudan denize göç eden kefal (Mugil cephalus) ve gümüş balığı (Atherina

boyeri) gibi balık türlerine de ev sahipliği yapmaktadır. Bir tatlı su gölü olan Hamam Gölü'nde kerevit, alanı besleyen derelerin Istranca Dağları'ndan çıkan kaynaklarında ise kırmızı benekli alabalık (Salmo trutta) yaşamaktadır (İğneada Belediyesi, 2012). İğneada sulak alanı sürdürülebilir turizm kapsamında üreme zamanları dışında, korunması gereken balık türleri de korunarak, doğal yapıyı ve dengeyi bozmamak üzere önemli bir sportif olta balıkçılığı potansiyeline sahiptir.

Bölgede bulunan göller araştırma alanını balık türleri açısından zengin bir hale getirmektedir. Özellikle deniz ile bağlantısı olan Mert, Erikli ve Saka Gölleri'nden yılın belirli zamanlarında denizle bağlantı meydana gelir. Üreme, korunma ve beslenme amacıyla denizden tatlı suya veya tatlı sudan denize göç eden balık türleri açısından bu lagün gölleri çok önemlidir (Özyavuz, 2008: 98).

Çizelge 2: Istranca Dağları'nın Tatlı Su Balıkları Listesi (Anonim, 2009e).

Tatlı Su Balıkları		
Gökkuşluğu Alabalık	Gambusya	Dikence
Eğrez Balığı	Bıyıklı Balık	Dere Karabalığı
Kızılgöz	Mini İnci Balığı	Gümüş
Tatlı Su Kayabalığı	Kızıl Kanat	Pullu Sazan
Gümüş Havuz Balığı	Aynalı Sazan	

3.1.3.2. Kuşlar

İğneada ornitolojik olarak Batı Palearktiğin önemli kuş göç yolları üzerindedir. Çeşitli bitki ve hayvan türlerine yaşam alanları oluşturmasıyla yüksek biyoçeşitlilik değeri içermektedir. Ayrıca, Avrupa kıtasında ender özellik gösteren kritik bir ekosistem ve sıcak nokta oluşu gibi nedenlerle Avrupa Kıtası ve Dünya doğa mirasını koruma açısından uluslararası öneme sahip bir alandır (Özyavuz ve Şişman, 2009:127-128).

Avrupa-Afrika göç yolu üzerinde kuşlar için bir dinlenme noktası olan İğneada'nın sahip olduğu ekosistem çeşitliliği (orman, subasar orman, sulak alan, kumul ekosistemi) kuş türü zenginliğini arttırmıştır. Alan geçiş yapan kuş türleri tarafından ekolojik koridor olarak kullanılmakta ve 57 tür su kuşu ve 15 yırtıcı kuş türü tarafından beslenme, barınma ve üreme alanı olarak tercih edilmektedir (Anonim, 2009c:133). Türkiye kuş varlığını oluşturan 454 kuş türünden yarıya yakını (194 tür) yıl içerisinde İğneada'da görülebilmektedir. Alan çok sayıda su kuşu ve yırtıcı kuşun, özellikle de leyleklerin (ak ve karaleylek) sonbahar göçünde geçiş yoludur. Bazı su kuşları (balıkçılar, kazlar, ördekler, su tavukları, yağmurcunlar vb.) ve yırtıcılar (kartallar, şahinler, doğanlar, deliceler vb.) ise alanda üremektedir (Anonim 2009d).

Alanda görülen dokuz kuş türü, İğneada ekosisteminin sağlıklı işleyip işlemediğini gösteren gösterge tür olarak kabul edilmiştir. Bu türlerden Küçük Yeşil Ağaçkakan ülkemizde sadece Kuzey Trakya'da yayılış göstermektedir. Cüce Karabatak, Ak Kuyruklu Kartal ve Küçük Kerkenez ise Avrupa Kırmızı Listesi'nde nesli tehlike altında olan ve/veya tehlike altına girebilecek türlerdir (Anonim, 2009d).

Çizelge 3: İğneada Gösterge Kuş Türleri (Anonim, 2009d).

İğneada Gösterge Kuş Türleri	
Kuşu (Cygnus olor)	Küçük karabatak (Phalacrocorax ygmeus)
Puhu (Bubo bubo)	Ötücü kuğu (Cygnus cygnus)
Alaca baykuş (Strix aluco)	Küçük kerkenez (Falco naumanni)
Yalıçapkını (Aldeco atthis)	Akkuyruklu kartal (Haliaetus albicilla)
Turna (Grus grus)	

Bölgedeki 133 kuş türü, SPFS (Strickly Protected Fauna Species =Kesinlikle Koruma Altına Alınması Gereken Türler), 51 kuş türü PFS (Protected Fauna Species = Koruma Altına Alınması Gereken Türler) olmak üzere 184 kuş türü Bern Sözleşmesi'ne göre tehlike kategorisindedir (Özyavuz, 2008:98).

İğneada'da özellikle Mert ve Erikli gölleri su kuşları için beslenme, barınma, konaklama ve yuvalanmaları açısından önemli bir sulak alandır. İki tarafının ormanla çevrili olması ve geniş bir sazlık alanın bulunması burada bulunan kuşlar için çok büyük avantajlar sağlamaktadır (Kaya, 1998: 18).

Kuş gözlemciliği yapmak isteyenler tarafından İğneada sulak alanları ve çevresi sahip olduğu bütün bu potansiyel ile 4 mevsimde de ziyaret edilebilir.

3.1.3.3. Kelebekler

Arazi çalışmaları ve literatür kayıtlarına göre Istranca Dağları'ndaki kelebek tür sayısı 117'dir. Bunlardan 34 tür Geometridae, 23 tür Lycaenidae, 17 tür Satyridae, 43 tür ise diğer 11 familyaya aittir.

Bölgede kelebekler için belirlenen habitat tipleri şöyledir:

1. Longoz adlandırılan subasar ormanları
2. Tarım alanları
3. Orman içi açıklıklar
4. Karışık ormanlar
5. Dereler boyunca uzanan çalılıklar
6. Çam ekim alanları

Kelebekler özellikle orman içi açıklıkları, çayırları, yol kenarlarındaki ve dere kenarındaki açık alanları tercih ederler (Anonim, 2009a).

Çizelge 4'te Istranca Dağı'nda bulunan kelebek türleri verilmiştir.

Çizelge 4: Istranca Dağları'nda Bulunan Kelebek Türleri (Anonim, 2009a).

Kelebek Türleri			
Kırlangıç Kuyruk	Zümrüt	Büyük Sevbeni	Küçük Esmer Boncuk
Erik Kuyruk	Büyük İnci	Benekli İparhan	Büyük Mor Bakır Kelebeği
Büyük Beyaz Melek	Cengaver	Yırtık Pırtık	Benekli Bakır Kelebeği
Küçük Beyaz Melek	Bahadır	Çayır Esmeri	Orman Zıpızıpı
Sarı Azamet	Cadı	Küçük Zıpızıpı Perisi	Sarı Antenli Zıpızıpı
Diken Kelebeği	İparhan	Kutsal Mavi	

Kelebek gözlemciliği yapmak isteyenler, İğneada ve çevresinin sahip olduğu birçok kelebek türünü doğal ortamlarında gözlemeleme imkanı bulabilirler.

3.1.3.4. Memeliler

Memeli tür çeşitliliği oldukça yüksek olan İğneada ve çevresi, tüm Türkiye'deki memelilerin %34'ü ve Trakya'daki memelilerin %57'sini barındırmaktadır (Anonim, 2009d). Sahada; geyik, karaca, yaban domuzu, kurt, tilki, çakal, yaban kedisi, sansar, orman faresi, porsuk, yarasanın yanı sıra temiz suların göstergesi su samuru gibi önemli yaban hayvanları yaşamaktadır (Özyavuz, 2008: 98). Alanın her yerinde varlığı tespit edilen Orman Faresi, et-oburlar ve gece-gündüz yırtıcılarının besinini oluşturduğu için gösterge tür olarak tespit edilmiştir (Anonim, 2009d).

3.1.3.5. İki Yaşamlı ve Sürüngenler

İğneada ve çevresi, 6 iki yaşamlı ve 11 sürüngen türüyle Trakya genelindeki ikiyaşamlı ve sürüngen sayısının yarısından fazlasını barındırmaktadır. Bunun nedeni sulak alanların özellikle de tatlı su ortamlarının, zengin bitki örtüsü ve böcekleriyle, iki yaşamlı ve sürüngen türleri açısından besin değeri yüksek, çekici bir yaşam ortamı oluşturmasıdır (Anonim, 2009d). Bern Sözleşmesine göre kesinlikle korunması gereken ikiyaşamlı türlerden Pürtüklü Semender (Triturus karelini) ve Gece Kurbağası (Bufo viridis) ile sürüngen türlerinden Oluklu Kertenkele (Ophisaurus apodus), Yeşil Kertenkele (Lacerta viridis) ve İnce Kertenkele (Ablepharus kitaibelii) alanda yaşamaktadır. Bunların dışında Yılan ve Kaplumbağa türleri de dahil 17 tür ikiyaşamlı ve sürüngen türü yaşam alanı çok uygun bu bölgede barınır (Anonim, 2011).

3.1.3.6. Omurgasızlar

310 tür böcek bulunan İğneada ve çevresinde, yapılan çalışmalar sonucunda 123 türle Pedana ve Hamam Gölü arasındaki bölge en zengin bölge olarak tespit edilmiştir. Bölgede bulunan orman içi açıklıklar, böcek türleri için uygun yaşam alanları oluşturmaktadır. IUCN (Uluslararası Dünya Koruma Birliği) koruma kategorisinde yer alan Büyük Teke Böceği ve Benekli Bakır Kelebeği alanda kendine uygun yaşam ortamı bulmuştur. Bu türlerden Büyük Teke Böceği, orman içindeki ağaçlarda yaşamakta ve türün buradaki devamlılığı amacıyla izlenmektedir. Böcek türlerinden besin zincirinin en üstünde yer alan Helikopter böceği İğneada ve çevresi için gösterge böcek türü kabul edilmiştir. Sulak alanların civarında yaşayan ve kolayca gözlenebilen bu yaygın tür, diğer böcek türleri ile beslenerek böcek nüfusunun kontrolünde önemli rol oynamaktadır (Anonim, 2009d).

Istrancalar çok zengin fauna çeşitliliğine sahiptir. Yaban hayatı (fauna) gözlemeleme ile ilgilenen kişiler 4 mevsim bölgeye gelerek hayvanları doğal ortamlarında gözlemeleme imkanı bulabilirler.

3.1.4. Korunan Alanlar

3.1.4.1. Milli Parklar

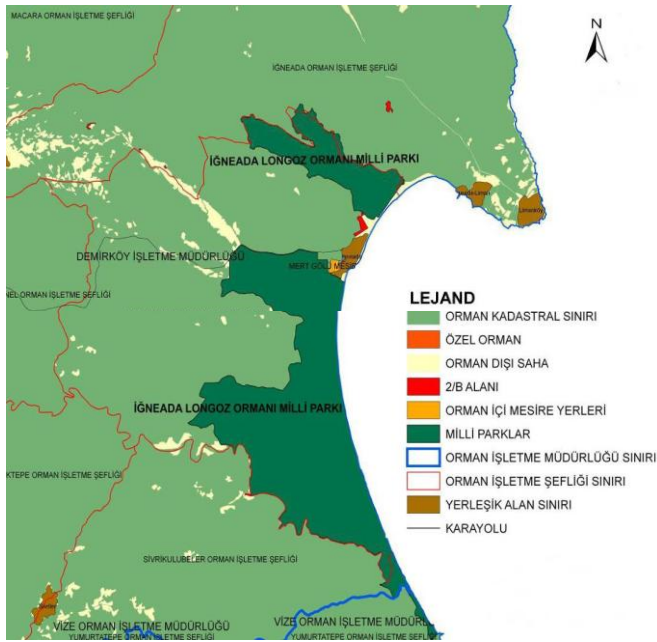
Kırklareli ili, Demirköy ilçesi, sınırları içerisinde İğneada Longoz Ormanları'nı kapsayan 3155 ha'lık alan sahip olduğu doğal kaynak değeri ve barındırdığı kültürel yaşamı korumak, etkin ve fonksiyonel kullanımı sağlamak amacıyla 2007 tarihinde milli park olarak ilan edilmiştir. Ulusal ölçekte ve Avrupa ölçeğinde korunabilmiş en önemli subasar (longoz) ormanlarının yer aldığı İğneada bölgesi içerdiği farklı ekosistemleriyle yöredeki birçok hayvan türü için kaliteli ve farklı yaşam alanları oluşturmaktadır (Anonim, 2009c: 144). Alanda, habitat çeşitliliği ve biyolojik çeşitlilik açısından zengin bir yapıya sahip olan ve ülke kuşağımızın en geniş subasar orman ekosistemi, Avrupa'da ise en büyük alüvyal subasar orman olma özelliği taşıyan İğneada Longoz Ormanları yer almaktadır. İğneada'da 3 ayrı bölgede Longoz Ormanı bulunmaktadır. Bunlar; Saka Gölü, Erikli Gölü ve Mert Gölü Longozu'dur.

İğneada kıyı kumulları bölgedeki subasar ormanlar ile birlikte alanın en hassas ekosistemlerini oluşturur. İğneada kıyı kumulları çevre şartlarından fazlaca etkilenmeden günümüze kadar büyük oranda korunmuş nadir kumul ekosistemlerindedir. Nadir ve endemik bitkilerin büyük bir kısmı, bölgedeki kıyı kumulları üzerinde yaşamını

sürdürmektedir. Bu nedenle korunması gereken habitatların başında kıyı kumulları gelmektedir (Anonim 2009c:133).

İğneada longoz ormanlarında geyik, karaca, yaban domuzu, kurt, tilki, çakal, yaban kedisi, sansar, porsuk, yarası, su samuru gibi memeliler; cüce karabatak, ak kuyruklu kartal, küçük kerkenez, küçük yeşil ağaç kakan gibi toplam 194 kuş türü görülmekte; pürtüklü semender, gece kurbağası, oluklu kertenkele, yeşil kertenkele, ince kertenkele, yılan ve kaplumbağa gibi sürüngen ve iki yaşamlılar, büyük teke böceği, benekli bakır kelebeği gibi böcekler; dere hamsisi, deniz iğnesi, tatlı su kaya balığı, kurt balığı, noktalı inci balığı, acı balık, taş yiyen balık, Karaburun balığı gibi balıklar yaşamaktadır (Akkaya ve ark., 2010).

Avrupa'nın güneydoğusuna özgü Dişbudak-Meşe-Kızılağaç karışık orman tipinin Türkiye'de bulunan en önemli iki örneğinden birini içerir. Alan, kum bandı üzerindeki nitelikli bitki örtüsü ve uluslararası sözleşmelerle korunan bitki türlerinin bulunduğu zengin kumul ve sulak alan florası nedeniyle oldukça önemlidir. Küresel ve Avrupa ölçeğinde tehdit altında bulunan endemik ve nadir bitki türleri bu alanda yer almaktadır (Anonim, 2009c:149).

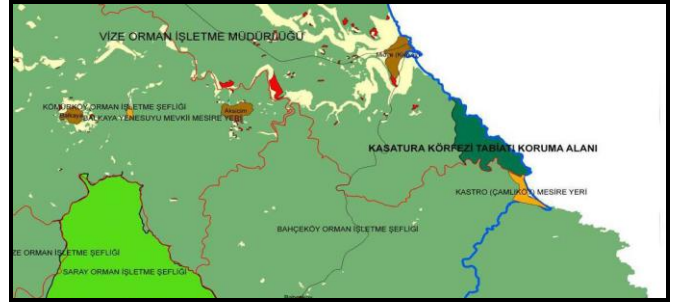

Şekil 1: İğneada Longoz Ormanı Milli Parkı (Anonim, 2009c:145).

3.1.4.2. Tabiatı Koruma Alanları

Kasatura Körfezi Tabiatı Koruma Alanı

Kırklareli ili, Vize ilçesi, Kıyıköy köyü sınırları içerisinde 329 ha'lık alan 1994 tarihinde Tabiatı Koruma Alanı olarak ilan edilmiştir. Trakya Alt Bölgesi'nin tek doğal Karaçam Meşceresi'ne sahip alanıdır. Karaçam, Macar Meşesi, Sapsız Meşe, Saçlı Meşe, Gürgen, Dişbudak, Kayın, Akçaağaç, Ihlamur, Kızılağaç sahadaki başlıca ağaç türlerini oluşturmaktadır (Anonim 2009c:146). Sahada; karaca, yaban domuzu, kurt, çakal, sansar, tilki, porsuk, tavşan bulunmaktadır (Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012c). Bakir kıyısı, temiz ve berrak denizi ve yer yer kayalık yapısı ile nesli tehlikeye düşmüş bir tür olan Akdeniz Foku'nun da yaşamasına elverişli bir habitat durumundadır (Erdoğan, 2003: 283).

Şekil 2: Kasatura Körfezi Tabiatı Koruma Alanı (Anonim, 2009c:147).

Saka Gölü Longozu Tabiatı Koruma Alanı

Marmara Bölgesinde, Kırklareli ili, Demirköy ilçesi, Sivrililer köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Saha; 1345 Ha. büyüklüğünde ve Demirköy'e 26 km. mesafededir (Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012b).

Çok sınırlı yayılışa sahip, yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunan subasar ormanların Avrupa çapında nadir ve eşsiz bir örneğini oluşturmaktadır. Özellikle, henüz bozulmamış doğal bir çevrenin yanı sıra Saka, Pedina ve Hamam Gölleri'nin varlığı alana estetik açıdan da güzellik ve değer katmaktadır (Erdoğan, 2003:284).

Kızılağaç, karaağaç, dişbudak başlıca ağaç türleri olup, ayrıca meşe, gürgen, kayın, karakavak, akkavak, söğüt, ihlamur ve ceviz bulunmaktadır.

Geyik, karaca, tilki, kurt, tavşan, domuz, yaban kedisi, kuğu, yaban ördekleri, yaban kazları, çulluk, tahtalı, engerek, kör yılan, su yılanı, sazan, mercan, levrek, kerevit faunayı oluşturmaktadır (Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012b).

3.1.4.3. Doğal Sit Alanları

Istranca Dağları ve çevresinde bulunan doğal sit alanları aşağıda verilmiştir.

- Demirköy Sivrililer Köyü, Pedina Tepe Mevkii, Pedina Gölü ve çevresi 1. derece Doğal sit+ 1.derece Arkeolojik sit alanı.(24.08.1990/759 tescil kararı)
- Demirköy, İğneada Mert Gölü ve çevresi 3.derece Doğal sit
- Demirköy İğneada Erikli Gölü ve sahil çevresi, 2.derece doğal sit (11.07.1991/944 tescil kararı)
- Demirköy Sivrililer Köyü, Hamam Gölü ve çevresi 1. derece Doğal sit.(24.08.1990/759 tescil kararı)
- Demirköy, Dupnisa Mağarası 1.derece doğal sit (11.07.1991 /944 tescil tarihi)
- Vize, Kıyıköy Kazandere, Papuçdere yatakları (20.06.1990/717 tescil kararı)
- Saka Gölü Longoz Ormanları 1.derece doğal sit (11.07.1991/944 Tescil kararı) (Kırklareli İl Çevre Durum Raporu, 2009:71).

3.2. Su Kaynakları

3.2.1. Göller

Kırklareli'nde büyük göl yoktur. Çoğu denizle bağlantılı olan küçük göller, Istranca Dağları'nın doğusunda, oldukça büyük bir alan kaplayan İğneada çöküntü alanında toplanmıştır (Anonim, 1982: 4798).

Longoz ormanları ile kumullar arasında büyüklükleri değişken lagün gölleri ve iç kısımlardaki orman içi göller, bölgenin sulak alanlarını oluşturmaktadır. Kuzeyden güneye doğru Erikli Gölü, Mert Gölü ve Saka Gölü birer lagün,

Hamam ve Pedina Gölleri ise orman içi gölleridir (İğneada Belediyesi, 2012).

Mert ve Erikli gölleri Trakya bölgesinin kuzeydoğusunda, Kırklareli ili, Demirköy ilçesi, İğneada beldesi sınırları içerisinde kalan, Bulgaristan sınırına 15 km uzaklıkta iki lagün gölüdür (Anonim 2009c).

Şekil 3: İğneada'da Bulunan Göller (Anonim, 2012).

Mert Gölü: Demirköy ilçesinde ve İğneada'nın 1 km güneyinde, Koca Göl olarak da bilinen bu göl Deringeçit Deresi'nin zamanla denizi doldurması ile oluşmuş bir lagün gölüdür. Göl, doğusunda bulunan Karadeniz'den bir kum seddesi ile ayrılmıştır. Ancak suların yükselmesi ile birlikte zaman zaman denizle birleşmektedir. Bu bölgedeki ormanlık alanlar, yağışların bol olduğu özellikle ilkbahar ve sonbaharda sular altında kalmaktadır. Bu nedenle bölge Mert Longozu (Koca Longoz) olarak da bilinmektedir. Bir bölümü sazlıklarla kaplı olan göl, kuzeybatısında yer alan Deringeçit Deresi ile beslenmekte ve fazla suyunu doğrudan Karadeniz'e akıtmaktadır (Anonim 2009c:133). Gölün 2/3'lük bir bölümünü sazlık ve bataklıklar oluşturmaktadır. Göl, Istranca Dağları'ndan akan Deringeçit Deresi ve birçok küçük dereciklerle beslenir. Küçük derecikler yaz aylarında kurumaktadır. Mert Gölü kuzeyden İğneada yerleşim alanı, güney ve batıdan ise Istranca Dağları ile kuşatılmıştır. Doğusunu ise Karadeniz sahili oluşturur (Kaya, 1998:15-16).

Erikli Gölü: Demirköy ilçesi sınırları içinde, Karadeniz kıyısında ve İğneada'nın kuzeyinde bulunan Efendi Deresi'nin zamanla denizi doldurması ile oluşmuş bir lagün gölüdür. Gölün doğusu Karadeniz, güneyi İğneada yerleşim alanı, kuzey ve batısı ise ormanlık alandır. Büyük bir kısmı sazlıklarla çevrili olan göl, kuzeybatısında yer alan Efendi Deresi ile beslenmekte ve fazla suyunu doğrudan Karadeniz'e boşaltmaktadır (Anonim, 2009c:133). Gölün yaklaşık 2/3'ünü sazlık ve bataklıklar oluşturmaktadır. Erikli gölü Kuzeyden ve güneyden Istranca Dağları ile güneyden ise İğneada yerleşim alanı ile kuşatılmıştır. Erikli Gölünde 36 aquatik bitki türü ve 62 kuş türü yaşamaktadır.

Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 11.07.1991 gün ve 944 sayılı kararı ile Kırklareli ili, Demirköy ilçesi, İğneada Belediyesi sınırları içinde yer alan Mert ve Erikli Gölleri ve çevresindeki sulak alanlar "1.derece sit alanı" olarak tescil edilmiştir (Kaya, 1998:16).

Saka Gölü: Demirköy ilçesinde ve İğneada'nın güneyinde yer almaktadır. Göl Bulanık Deresi'nin zamanla denizi doldurması ile meydana gelmiştir. Göl çevresindeki sazlık ve ormanlık alanlarla, Avrupa ve Türkiye'de nadir

bulunan subasar ormanlarını oluşturmaktadır. Bu nedenle bölgeye Saka Longozu adı da verilmektedir (Anonim, 2009c:134). Kızılağaç, karaağaç, dişbudak başlıca ağaç türleri olup ayrıca meşe, gürgen, kayın, kara kavak, ak kavak, söğüt, ihlamur ve ceviz bulunmaktadır. 1988 tarihinde Tabiatı Koruma Alanı olarak ilan edilmiştir (Akkaya ve ark., 2010).

Hamam Gölü: İğneada'nın 20 km. güneyinde, etrafı tamamen ormanlık alanla çevrili olan göl, Karadeniz'e 2 km. uzaklıkta, denizden yüksekliği yaklaşık 20 m.'dir. Yüzölçümü 19 hektar, en derin yeri 2,6 m'dir. Orman içinden gelen çok sayıda küçük derelerle beslenen göl fazla suyunu güneydoğusunda bulunan bir kanalla Bulanık Dere'ye boşaltmaktadır. Göl faunası içerisinde tatlı su levreği ve kerevit önemli bir yer tutmaktadır (Kırklareli İl Çevre Durum Raporu, 2009: 69).

Pedina Gölü: İğneada'nın 25 km. güneyinde Hamam Gölü'nün 5 km. batısında bulunan bu göl, Hamam Gölü gibi tamamen orman içerisindedir. Gölün yüzölçümü 10 hektar, en derin yeri 2.10 m'dir. Göl orman içerisinden gelen küçük derelerin yanı sıra Pedina Deresi ile beslenmekte, fazla suyunu da bir kanalla Bulanık Dere'ye boşaltmaktadır (Akkaya ve ark., 2010).

Istranca Dağlarında yer alan İğneada'nın civarındaki göller ve çevresi başta piknik, sportif olta balıkçılığı ve kamp olmak üzere çok sayıda rekreasyonel faaliyetlerin yapılabildiği alanlardır.

3.2.2. Deniz

Bölgede İğneada kıyı şeridinde denize girilmektedir. Demirköy'e 25 km, Kırklareli'ne 97 km mesafede bulunan İğneada, 40-50 m. genişliğinde ve yaklaşık 10 km uzunluğunda bir kumsala sahiptir (Başgelen, 2006:27). Karadenize bakan kıyı şeridi olması nedeniyle deniz genelde rüzgarlıdır. Haziran, temmuz ve ağustos denize girilebilecek en uygun aylardır. Denize gelen ziyaretçiler genelde Trakya Bölgesinden ve İstanbul'dan gelmektedirler. İğneada'da ziyaretçilerin kalabileceği 4 yıldızlı bir otel ve çok sayıda pansiyonla, motel vardır.

4. Kültürel Değerler

Bölge kültürel açıdan birçok zenginliği bünyesinde barındırmaktadır. Yöre insanının çoğunluğunu Gacallar, Pomaklar, Muhacirler ve Boşnaklar oluşturmaktadır. Bu kültürel kimliğin getirdiği zenginlikte gelenek ve göreneklere yansımıştır. Yörede doğumda, asker uğurlamada, ölümden, düğünlerde, yemek kültüründe vb. ağırlıklı olarak Trakya Kültürü görülmekle birlikte Rumeli ve Balkan Kültürü de hakimdir.

5. Tarihi Değerler

Istranca Dağları ve çevresi geçmişten günümüze kadar birçok kavim ve devlet hüküm sürmüştür. Bölgenin tarihi MÖ 4200-4000 yıllarına kadar uzanmaktadır. Bilinen ilk yerleşim Traklar tarafından yapılmıştır. 1369 yılına kadar Bizans İmparatorluğu yönetiminde kalan bölge bu tarihten sonra Osmanlı Devleti topraklarına katılmıştır.

Bölgede bulunan belli başlı tarihi değerler şunlardır:

Demirköy Dökümhanesi, İğneada Fransız Deniz Feneri, Adriya kalesi (Demirköy Sefaköy Mevkii), Arap kalesi (Ceneviz), İkiz Tepeler kalesi (Ceneviz), Şeytan kalesi (Ceneviz), Çingene Kalesi (Sivriler Köyü – Türk mimari tarzında), Kılıçtepe Kalesi (Gökyaka Köyü), Sislioba Kalesi, Kız Manastırı, Volcan Köprüsü, Liman Baba Türbesi, Dolmenler ve Tümülüslerdir.

6. Istranca Dağları ve Çevresinde Kırsal Turizm Kapsamında Yapılabilecek Alternatif Turizm Faaliyetleri

Istranca Dağları ve çevresi sahip olduğu doğal, kültürel ve tarihi potansiyel sayesinde önemli bir kırsal turizm noktasıdır. Kırsal turizm kapsamında bölgede yapılabilecek alternatif turizm faaliyetleri Çizelge 5’te verilmiştir.

Çizelge 5: Istranca Dağları ve Çevresinde Kırsal Turizm Kapsamında Yapılabilecek Alternatif Turizm Faaliyetleri

Istranca Dağları ve Çevresinde Kırsal Turizm Kapsamında Yapılabilecek Alternatif Turizm Faaliyetleri	
Doğa Fotoğrafçılığı	Piknik Alanları ve Orman İçi Dinlenme Yerleri
Mağara Turizmi	Orienteering (Yön Bulma)
Trekking (Doğa Yürüyüşü)	Kuş Gözlemciliği (Ornitoloji) Turizmi
Bisiklet Turizmi	Kelebek Gözlemeleme Turizmi
Su Sporları Turizmi	Yaban Hayatı (Fauna) Gözlemeleme Turizmi
Sportif Olta Balıkçılığı	Botanik (Bitki İnceleme / Flora) Turizmi
Kamp Turizmi	Eko- gastronomi
Mantar Toplama Turizmi	

7. Istranca Dağları ve Çevresinde Kırsal Turizm Potansiyeline Sahip Yerleşim Birimleri

Istranca Dağları ve çevresinde çok sayıda yerleşim birimi vardır. Bu yerleşim birimlerinin çoğu kırsal turizm için uygun alanlardır. Bunlar içerisinde öne çıkan 7 tanesi kırsal turizm noktası olarak önerilmiştir.

7.1. Aksicim Köyü

Bu köy bir vadi çanağına kurulmuştur. Kıyıköy’den araçla 15 dakikalık mesafede bulunan Aksicim pek çok cazibe olanağına sahip bir köydür. Bölgede balık tutmak, at biniciliği, bisiklet, yürüyüş ve avcılık dahil olmak üzere birçok faaliyet imkanı bulunmaktadır.

Köy sınırları dahilinde Pabuçdere ve Kazandere dereleri bulunmaktadır. Köyün üst tarafında doğal bir sulak arazi bulunmaktadır (Yerleşim Birimleri Rehberi, 2009:6-7).

7.2. Armağan Köyü

Armağan köyü, Kırklareli’ne en yakın olan köydür. Köyün merkezinde, köylüler tarafından inşa edilmiş bir köy salonu bulunmaktadır. Tarihsel olarak bakıldığında bu köy Doğu Roma ve Bizans’a ait bir yerleşim birimidir. Köyde bulunan bazı eski binalarda o zamanın kültürüne ait kalıntılar ve altyapılar görmek mümkündür. Ayrıca köyde üç mandıra bulunmaktadır.

Köy yakınında olta balıkçılığının yapılabildiği bir de sulama barajı bulunmaktadır (Yerleşim Birimleri Rehberi, 2009:8-9).

7.3. Avcılar Köyü

Demirköy’ün kuzey doğusunda, Bulgar sınırına yakın bir konumdadır. Avcılık bölgede oldukça önemli ve popüler bir uğraştır. Karaca, yabandomuzu, tilki, tavşan ve gelincik de dahil olmak üzere yaban hayatı çeşitliliği oldukça fazladır. Avcılar köyü, Çukurpınar ile birlikte bölgede var olan iki eski Türk köyünden birisidir. Osmanlı İmparatorluğu’nun son bulmasından bu yana hiç değişmemiştir. Ayrıca ormanlık yerlerde sağlık için çok yararlı olan birçok yaban meyvesi, bitki çayı ve çeşitli türde mantarlar yetişmektedir (Yerleşim Birimleri Rehberi, 2009:12-13)

7.4. Beğendik Köyü

Köy Karadeniz kıyısında Bulgar sınırında yer almaktadır. Denizin, ormanın ve nehrin birleştiği doğal bir noktadadır. Beğendik’te denize girmek mümkündür. Plaj, köyden ulaşımı oldukça kolay olan çok güzel ve uzun bir kumsaldan oluşmaktadır.

Tarihsel olarak Beğendik eski bir Yunan köyüdür ve eski dönem evleri yer yer görmek mümkündür. Bunun yanı sıra saz çatlı evler ve kulübeler de bulunmaktadır. Karadeniz’de köye yakın yerlerde kalkan, orkinos, lüfer ve barbunya balıkları gibi avlanabilir. Ayrıca manda sütünden son derece lezzetli yoğurt üretilmektedir (Yerleşim Birimleri Rehberi, 2009:16-17).

7.5. Hamdibey Köyü

Köy, İğneada ve Longoz Ormanlarına yakın olması nedeniyle peyzaj çeşitliliği açısından zengindir. Orman peyzajının yanı sıra, üzerinde hayvanların otladığı meralar ve açık alanlar peyzaj çeşitliliğini arttırmaktadır.

Longoz ormanı nedeniyle bölgede yaklaşık 800 tür çiçek bulunmaktadır ve bu nedenle çok kaliteli bal üretilmektedir. Geçmişte Yunanlılar’ın yaşadığı bu köye 1925 yılından sonra Yugoslavya ve Romanya’dan şimdiki köy halkı göç etmiştir. Günümüzde hala birkaç Rum evine rastlamak mümkündür.

Köyün çevresinde, bitki çayı yapımında kullanılan çok sayıda yaban meyvesi, ceviz, elma ve ıhlamur ağacı bulunmaktadır. Eskiden şarap yapımı için üzüm bağları da bulunmuş. Ancak bunların bakımına devam edilmediğinden bugün sadece yaban üzümleri mevcuttur (Yerleşim Birimleri Rehberi, 2009:32-33).

zamanda trekking rotaları belirlenmeli, işaretlemeler yapılmalı ve yön levhaları konulmalıdır.

7.6. Boztaş Köyü

Köy, karaca ve yaban domuzları için güvenli bir yaşam ortamı sağlayan meşe ve kayın ağaçları ile çevrelenmiştir. Bu yaşam ortamı yaban meyvelerinin bolca yetişmesini de sağlamaktadır. Yakınlardaki Velika, Rezve ve Maarif akarsuları, alabalık dahil olmak üzere, birçok balık türüne ev sahipliği yapmaktadır. Köy sakinleri 1912 yılında Bulgaristan'dan buraya göç etmişlerdir. Köyde halen birkaç eski Bulgar evi görmek mümkündür. Bu köy, ilkbahar ve sonbahar aylarında toplanan çok miktarda mantarları ile ünlüdür (Yerleşim Birimleri Rehberi, 2009:20-21)

7.7. Sislioba Köyü

Köyü çevreleyen orman ıhlamur ve akasya ağaçları da dahil birçok değişik ağaç türünü barındırmaktadır. Bunun yanı sıra çok sayıda sarmaşık ve değişik otlar, özellikle de kekik otu bulunmaktadır.

Köyün yakınında akan ve Karadeniz'e dökülen Rezve deresinde alabalık dahil çok sayıda balık bulunmaktadır. Bulgarların burada yaşadığı dönemden kalma eski Bulgar evlerini halen görmek mümkündür.

Doğadaki çiçeklerin çeşitliliği ve iklimin uygunluğu sayesinde bu köyün balı çok niteliklidir (Yerleşim Birimleri Rehberi, 2009:56-57).

Sonuç ve Öneriler

Istranca Dağları ve çevresi barındırdığı doğal, kültürel ve tarihi değerleriyle önemli bir kırsal turizm alanıdır. Bölgede Aksicim Köyü, Armağan Köyü, Beğendik Köyü, Hamdibey Köyü, Avcılar Köyü, Boztaş Köyü ve Sislioba Köyü kırsal turizm yerleşim birimi olarak değerlendirilebilir. Bu yerleşim birimlerinde yöre halkına eğitim verilerek köy pansiyonculuğu yapılabilir.

Gelen ziyaretçiler; bu noktalarda konaklayabilir. Köy yaşamına, tarımsal faaliyetlere, hayvancılıkla ilgili işlere, arıcılık işlerine katılabilir veya izleyebilir. Doğada mantar ya da tıbbi-aramotik bitkileri toplayabilir. Yöresel yemekleri kendileri yapabilir veya tadabilir. Yöresel el sanatları ve gıda ürünlerini satın alabilir.

Gelen ziyaretçiler köy yaşamı dışında; trekking, yüzme, kelebek gözlemlene, ornitoloji, yaban hayatını gözlemlene, botanik turizmi, mantar toplama, doğa fotoğrafçılığı, mağara turizmi, av turizmi, sportif olta balıkçılığı, bisiklet turizmi ve orienteering yapabilirler.

Ayrıca gelen ziyaretçiler küçük çevre turları ile tarihi noktaları da gezebilirler.

İğneada ve çevresi trekking için uygun şartları bünyesinde barındırmaktadır. Fakat bugüne kadar alanda trekking rotaları belirlenmemiş, zorluk derecelerine göre işaretlemeler yapılmamış ve yön levhaları konulmamıştır. Alanda en kısa

Kaynakça

Ahipaşaoglu, S. ve Çeltek, E., (2006), Sürdürülebilir Kırsal Turizm. Gazi Yayınevi, Ankara.

Akkaya, M., Macit, F. ve Kurtulmuş, Z. (2010). Istranca Dağları ve Dupnisa Mağarası. Kırklareli Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kırklareli.

Anonim, (2012). <http://www.neredennereye.com/tatil-cennetleri/igneada/nasil-gidilir/> (Son Erişim Tarihi: 02.06.2012).

Anonim, (2011). Trakya Doğa Eğitimi Projesi. <http://www.trakyadogaegitimi.com/kat/igneada/> (Son Erişim Tarihi, 30.06.2012).

Anonim (2009a). Yıldız Dağları'nın Kelebekleri Poster. Yıldız Dağları Biyosfer Projesi. <http://yildizdaglari.cevreorman.gov.tr/medialibrary/2010/07/kelebekposteribaski.pdf>, (Son Erişim Tarihi: 29.01.2011).

Anonim (2009b). İğneada Longoz Ormanları Flora. Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi. Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, 16 s, Kırklareli.

Anonim (2009c). 1/100.000 Ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı - Plan Analitik Raporu, Trakya Kalkınma Ajansı. 585 s, http://www.trakyaka.org.tr/uploads/pdf/cevre_plan.pdf (Son Erişim Tarihi: 05.08.2012).

Anonim, (2009d). İğneada Longoz Ormanları Fauna. Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi. Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, 20 s., Kırklareli.

Anonim (2009e). Yıldız Dağları'nın Tatlı Su Balıkları Poster. Yıldız Dağları Biyosfer Projesi. http://yildizdaglari.cevreorman.gov.tr/medialibrary/2010/07/balik_posterleribaski.pdf. (Son Erişim Tarihi: 12.07.2012).

Anonim, (2000). Kırklareli 2000. Editör Zülküf Yılmaz, Kırklareli Valiliği, Mega Basım Yayın San. Tic. A.Ş., 235 s., Kırklareli.

Anonim (1982). Yurt Ansiklopedisi. Türkiye İl İl; Dünü, Bugünü, Yarını, Anadolu Yayıncılık, Cilt:7, İstanbul.

Avcıkurt, C. ve Köroğlu, Ö., (2008), Turistik Ürün Çeşitlendirmesi. (Editörler: Necdet Hacıoğlu, Cevdet Avcıkurt), Nobel Yayın Dağıtım, 1. Basım, Ankara.

Aydın, O., (2012), AB'de Kırsal Turizmde İlk Beş Ülke ve Türkiye'de Kırsal Turizm, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (23), 39 - 46.

Başgelen, N. (2006). Tarihi ve Doğal Değerleriyle Kırklareli. Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 64 s., İstanbul.

Erdoğan, N. (2003). Çevre ve (Eko) Turizm. Erk Yayınları, 317 s., Ankara.

Güler, N., (2007). İğneada Longoz Ormanları Bitkileri Resimli Tanıma Kılavuzu. Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma Ve Milli Parklar Genel Müd., 242 s, İstanbul.

İğneada Belediyesi, (2012). <http://www.igneada.bel.tr/i4.html>. (Erişim Tarihi, 08.07.2012).

Kaya, M. (1998). "Mert Ve Erikli Göllerinin (Kırklareli/İğneada) Kuş Faunası Açısından Önemi Ve Ekolojik Sorunları". Ekoloji Çevre Dergisi. 7 (27), 15-18. <http://www.ekolojidergisi.com.tr/resimler/27-4.pdf> (Son Erişim Tarihi: 02.08.2012).

Kırklareli İl Çevre Durum Raporu, (2009). Kırklareli İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, www.Cedgm.Gov.Tr

/Ced/Files/İcd_Raporlari/Kirklareliicd2009.Pdf. (Son Erişim Tarihi: 05.07.2012).

Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2012a) <http://www.kirklarelikulturturizm.gov.tr/belge/1-59761/bitki-inceleme.html>. (Son Erişim Tarihi: 04.08.2012).

Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2012b). <http://www.kirklarelikulturturizm.gov.tr/belge/1-20931/kirklareli---saka-golutabiati-koruma-alani.html> (Son Erişim Tarihi: 25.08.2012).

Kırklareli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2012c). <http://www.kirklarelikulturturizm.gov.tr/belge/1-20930/kirklareli---kasatura-korfezi-tabiati-koruma-alani.html> (Son Erişim Tarihi, 30.06.2012).

Özkan, E., (2007), Türkiye’de Kırsal Kalkınma Politikaları Ve Kırsal Turizm, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Özyavuz, M. ve Şişman, E. E., (2009). “İğneada’nın Ekoturizm Potansiyeli ve Bölge Halkının Yararlanma Olanakları”. I. Trakya Bölgesi Kalkınma ve Girişimcilik Stratejileri Sempozyumu, 16-18 Ekim 2009, Edirne, 123-129.

Özyavuz, M., (2008). Yıldız Dağları’nın İğneada-Demirköy Arasında Yer Alan Bölümünün Biyosfer Rezervi Olarak Planlaması, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 187 s, Ankara.

Soykan, F., (2006), “Avrupa’da Kırsal Turizme Bakış Açısı ve Kazanılan Deneyim”. II. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi, Bildiri Kitabı, 20 – 22 Nisan 2006, Balıkesir.

Soykan, F., (2003), “Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi”, Ege Coğrafya Dergisi, S: 12, 1 – 11.

Soykan, F., (1999), “Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm”, Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi, Mart – Haziran, 67 - 75.

Yenilmez Arpa, N. (2009). “Yıldız Dağları’nda Biyolojik Çeşitliliğin Korunması ve Sürdürülebilir Geliştirilmesi Projesi Tanıtımı ve Sonuçları” Yıldız Dağları Biyosfer Projesi Biyolojik Çeşitlilik Envanter Yöntemleri Eğitimi, İstanbul, 5-26.

Yıldız Dağları Biyosferi Kitapçığı, (2010). Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü.

Yılmaz Özdemir, G. ve Kafa Gürol, N., (2012), “Balıkesir İlinin Kırsal Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi”, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14 (23), 23 - 32.